

Festivalul internațional | „GEORGE ENESCU“

Miracole în septembrie

de NINA CASSIAN

Rindurile care urmează sînt insemnarea sîracă a unor miracole, pe care le-am trăit sub semnul Festivalului „Enescu“, miracole aproape nemeritate, intrucit, din motive obiective și subiective, nu am putut urmări manifestările, multe și variate, cu o anumită consecvență sau măcar cu o selectivitate fermă.

În domeniul compoziției originale, consider un eveniment audierea, prin mijlocirea excepționalei formații „Voces“, a Quartetului de Willy Berger — lucrare de o rară forță de impact (într-un gen atît de sever, cuasiascetic), pe care aș numi-o, fără sfială, o capodoperă, prin aliajul de elan expresiv și rigoare de construcție, de libertate și necesitate. Pleiada compoziției contemporane românești, de la creatorii maturi la cei tineri și foarte tineri (avînd o strălucire pe care difuzarea de care ar trebui să se bucure pe plan mondial e departe de a o onora cum se cuvine), se ramifică firesc, sub raza astrului tutelar : Enescu, el însuși abia acum, și încă nu deplin, cunoscut, în toată tulburătoarea complexitate a geniului său.

La dezvăluirea acestuia, semnalez cu entuziasm interpretarea magistrală a partiturii Oedip, oferită de Filarmonica din Iași, sub bagheta lui Ion Baciuc, precum și revelația de atîtea ori ascultatei Sonate în caracter popular românesc, pe care o datorez cuplului Petru Csaba—Dan Grigore.

Revelații au fost și Momentele muzicale și cele două sonate, în do minor și re major, de Franz Schubert, în recitalul extraordinarului Radu Lupu, pianist total, de concepție și sensibilitate, de concentrare și performanță, sintetizînd ideal factorul activ cu cel contemplativ.

Termenul „revelație“ îl folosesc în accepția exactă de „dezvăluire prin cunoaștere“, pentru că tot ce mi-a apărut ca nou, sesizant, imprevizibil, în amintirile interpretări, sînt date incluse în operă. Artistul interpret — bineînțeles, stăpîn pe mijloacele de expresie — este mare, cînd descoperă sensul operei prin înseși articulațiile intime ale travaliului compozitic. Acest interpret îți dă senzația că el, însuși este autorul operei prezentate și că o compune în fața ta !

Acestea sînt miracolele pe care le-am trăit în septembrie, cel mai de seamă fiind — dacã poate exista o ierarhie a miracolelor — reverberația geniului enescian, care se adeverește a fi atît de vast, incît mi-e tot mai dor de Enescu.